

Cultura de Transició (CT)

Published by [Interacció](#) [1] on 24/01/2013 - 18:00 | Last modification: 05/02/2026 - 14:00

Dos volums imprescindibles per conèixer millor la realitat cultural espanyola durant el període de la transició. Ambdós desmunten els relats oficials que defensen que la transició va ser un procés monolític, modèlic i inqüestionable, i posen de manifest les seves paradoxes i contradiccions.

«[CT o la Cultura de la Transición](#) [2]» és una publicació d'autoria compartida i dirigida pel periodista Guillem Martínez, que repassa amb visió crítica els darrers 35 anys de cultura espanyola. Una cultura consensuada, vertical i autoritària que ha actuat com el paradigma cultural hegemònic i unificador de consciències polítiques i socials, esdevenint l'únic marc possible de realitat des de la Transició fins avui dia.

Segons Martínez, la CT sorgeix del primer pacte oficial entre el franquisme i l'oposició (1977) que suposar l'eliminació dels moviments socials i la renúncia a propostes democràtiques més àmplies (com la democràcia econòmica). Afirmar que es va produir una desarticulació de la cultura que va acabar amb les expressions socials i culturals antagòniques o dissidents, amb els escenaris de producció alternatius i amb les memòries d'altres identitats col·lectives. El resultat ha estat una cultura incapaç de parlar de la realitat, incapaç de plantejar conflictes i molt vinculada a l'Estat.

Els autors del llibre coincideixen a creure que la CT és un marc exhaurit. Internet i bona part del moviment al voltant del fenomen del 15-M serien alguns dels elements que han contribuït a que la CT es comenci a veure sobrepassada pel temps i la possibilitat de fer emergir una cultura que actuï de manera autònoma i bel·ligerant, lluny de la tutela i monopoli de l'Estat.

El llibre ha estat objecte de nombrosos debats, crítiques i ressenyes i s'ha convertit en una referència en el sector cultural. Us fem aquesta selecció :

Jaron Rowan (30 agost 2012) «[Comentario sobre el libro "CT o la cultura de la transición](#) [3]». *DemasiadoSuperávit*

Pablo Sánchez León «[La Ceté, un cambio de gafas para observar 30 años de democracia](#) [4].» *Teknokultura*. (2012)

Rubén Martínez. «[Cultura de la Transición. ¿Qué hay de nuevo, viejo?](#) [5] . » *Teknokultura* (2012)

El monogràfic «[Arte y transición](#) [6]» de la revista [Brumaria](#) [7]. [7] s'hi analitzen les complexes relacions entre les pràctiques i discursos artístics dels anys setanta i vuitanta i el procés de transició. Els autors es qüestionen en quina mesura els canvis polítics van condicionar les pràctiques artístiques, i com aquestes van contribuir a consolidar el relat de la transició.

L'objectiu de la publicació és aportar elements per a la construcció d'una història política de l'art espanyol no viciada pels discursos de legitimació, els tòpics historiogràfics i les pautes culturals imposades durant la transició.

El volum es divideix en tres apartats. En el primer, titulat «Otras transiciones» s'hi exposen diverses hipòtesis que aporten noves lectures sobre l'art en aquest període, i es recuperen algunes experiències més horitzontals i democràtiques que es van donar al País Basc i a Catalunya. En el segon, «La transición y los medios», s'hi aborda la relació entre mitjans de comunicació i art. Es constata una pèrdua de pes intel·lectual de l'art en el conjunt de la cultura i un desplaçament progressiu cap a territoris més mediàtics. També s'hi critica el paper de les institucions, museus i centres d'art més preocupats per la visibilitat i acceptació de les seves programacions que en la generació d'un corpus de coneixement rigorós, crític i científic. Finalment, en el tercer, «La (re)construcción de la institución arte», s'hi estudien les línies mestres de les polítiques artístiques estatals durant la transició.

Esta obra té el seu origen en el [seminari](#) [8] «Arte y transición», coordinat per Brumaria i celebrat al Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, els dies 16 i 17 de març de 2012.

Finalment, us recomanem una ressenya interessant sobre el monogràfic:

Alberto Santamaría «[Un arte sin transición. algunas notas sobre vv.aa. "arte y transición". Brumaria, 2012](#) [9]».

Podeu consultar aquestes obres al [Centre d'Informació i Documentació](#) [10]

Tags: història

Tags: polítiques públiques

- [11]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2013/01/24/cultura-de-transicio-ct>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item?id=chamo:10529&theme=CERC>

[3] <http://www.demasiadosuperavit.net/?p=182>

[4] <http://teknokultura.net/index.php/tk/article/view/114>

[5] <http://http://teknokultura.net/index.php/tk/article/view/115>

[6] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item?id=chamo:10630&theme=CERC>

[7] <http://www.brumaria.net/>

[8] <http://www.brumaria.net/arte-y-transicion>

[9] <http://albertosantamaria.blogspot.com.es/2012/12/un-arte-sin-transicion-algunas-notas.html>

[10] <http://cercles.diba.cat>

[11] <https://interaccio.diba.cat/node/3177>